Moldova Suverană

DIN VIAȚA RAIOANELOR ȘI ORAȘELOR REPUBLICII

TIGHINA

Orașul trăiește cu aceleași evenimente, care predomină astăzi în societate. Se muncește insistent în unele colective, dar asupra rezultatelor se răsfrîng problemele economiei noastre bolnave. Dat fiind faptul că orașul e politizat la maximum, a scăzut disciplina muncii, sporește criminalitatea, sînt înregistrate cazuri de șantaj. În pofida acestor împrejurări, mai mult sau mai puțin plăcute, la maternitatea din Tighina se nasc copii, medicii luptă pentru viața mamelor și a pruncilor. Vă propunem cîteva crîmpeie din viața acestui oraș basarabean cu specificul și problemele sale.

ECONOMIE

O NOUA STAȚIE TELEFONICĂ

pentru zece mii de numere a fost dată în exploatare zilele acestea în cartierul «Solnecinîi». Dacă pînă acum de serviciul telefonic beneficiau doar 4000 de cetățeni din acest raion al orașului, apoi acum numărul lor a crescut de 2,5 ori. Odată cu încheierea lucrărilor de conectare a numerelor tuturor abonaților va dispărea și rîndul în zona amintită la acest serviciu mult solicitat de oameni.

TEHNOLOGIA FIRMEI «PIRIN»

de confecționare a încălțămintei din Bulgaria a fost împrumutată la sfîrșitul anului trecut de către colectivul fabricii «Răscoala din Bender». Pînă acum au fost produse 25 mii perechi de cizme, pantofi și sandalete extramoderne pentru dame, care au cucerit îndată simpatia sărmanelor noastre cumpărătoare.

Cu ce ne vor bucura anul curent producătorii de încălțăminte din Tighina? Va fi ea oare în cantitate suficientă pe rafturile magazinelor? Dacă anul 1990 colectivul de muncă l-a încheiat cu succes — a produs 4 milioane 36 mii de perechi de încălțăminte, planul fiind de 3 milioane 640 mii, apoi pentru 1991 au fost încheiate contracte cu furnizorii de piele doar în volum de 64 procente, la textile — și mai puțin — pentru 45 procente.

IERI FRUNTAȘI — ASTAZI BANCRUTARI?

Cu 20 procente a sporit volumul producției globale anul trecut în comparație cu cel precedent la fabrica de extracție a uleiurilor. S-a obținut suplimentar față de plan 2300 tone de producție. Succesul a fost determinat în mare măsură de reutilarea tehnică a secțiilor de bază, ce a fost efectuată conform unui program de 3 ani, fără staționări. Deși roada de răsărită în anul trecut a fost foarte mică, colectivul s-a asigurat cu materia primă din alte republici și în prezent muncește în același ritm.

Dar și acest colectiv fruntaș stă astăzi în fața dilemei — a fi sau a nu fi? Ce-ar răspunde Shakespeare, nu se știe, dar sporirea prețurilor la apă de 6 ori, energie electrică — mai bine de 2 ori, energie termică — de 4 ori, materie primă — de 2,5 ori nu se leagă nicidecum cu păstrarea prețurilor vechi de vînzare cu amănuntul a producției gata (1,6 ruble kilogramul).

POLITICA

DIN VIAȚA RAIOANELOR ȘI ORAȘELOR REPUBLICII

TIGHINA

Orașul trăiește cu aceleași evenimente, care predomină astăzi în societate. Se muncește insistent în unele colective, dar asupra rezultatelor se răsfrîng problemele economiei noastre bolnave. Dat fiind faptul că orașul e politizat la maximum, a scăzut disciplina muncii, sporește criminalitatea, sînt înregistrate cazuri de șantaj. În pofida acestor împrejurări, mai mult sau mai puțin plăcute, la maternitatea din Tighina se nasc copii, medicii luptă pentru viața mamelor și a pruncilor. Vă propunem cîteva crîmpeie din viața acestui oraș basarabean cu specificul și problemele sale.

ECONOMIE

O NOUA STAȚIE TELEFONICĂ

pentru zece mii de numere a fost dată în exploatare zilele acestea în cartierul «Solnecinii». Dacă pînă acum de serviciul telefonic beneficiau doar 4000 de cetățeni din acest raion al orașului, apoi acum numărul lor a crescut de 2,5 ori. Odată cu încheierea lucrărilor de conectare a numerelor tuturor abonaților va dispărea și rîndul în zona amintită la acest serviciu mult solicitat de oameni.

TEHNOLOGIA FIRMEI «PIRIN»

de confecționare a încălțămintei din Bulgaria a fost împrumutată la sfîrșitul anului trecut de către colectivul fabricii «Răscoala din Bender». Pînă acum au fost produse 25 mii perechi de cizme, pantofi și sandalete extramoderne pentru dame, care călțăminte din Tighina? Va fi ea oare în cantitate suficientă pe rafturile magazinelor? Dacă anul 1990 colectivul de muncă l-a încheiat cu succes — a produs 4 milioane 36 mii de perechi de încălțăminte, planul fiind de 3 milioane 640 mii, apoi pentru 1991 au fost încheiate

ECOU

DEȘEURILE—SURSĂ DE COMBUSTIBIL

În ultimul timp în presa republicană tot mai frecvent apare problema deșeurilor — atît a celor industriale, cît și a celor menajere. După cum relatează dl I. Stoleru în ziarul «Moldova Suverană» din 10 ianuarie 1991, în republică anual se produc circa 4,7 milioane tone de deșeuri. Aceasta-i o cifră impunătoare. În prezent în țările industrial-dezvoltate anual se formează o tonă de deșeuri pe cap de locuitor. Indiscutabil, o parte din aceste deșeuri se poate evita. Sîntem pedeplin de acord cu dl Stoleru că este necesar a micșora cantitatea deșeurilor și a ameliora cultura colectării și depozitării lor, iar pentru aceasta trebuie aplicate diferite măsuri, inclusiv represive. Însă noi intenționăm să atragem atenția asupra altui aspect al acestei probleme.

Componenții principali ai deșeurilor sînt de proveniență organică și deci ele pot fi considerate drept combustibil. Cele 4,7 milioane tone de deșeuri sînt echivalente cu circa 1,5 milioane tone de combustibil convențional. Utilizarea lor ne-ar permite să micșorăm cu 10 la sută cantitatea de combustibil adus de noi din Donbas, Tiumen și din alte părți.

rii se practică încă de la începutul secolului curent. Parisul 50 la sută este alimentat cu apă fierbinte pe seama gunoiului menajer. În mare parte această problemă este rezolvată în Germania, în federația Ceho-Slovacă. Se întreprinde cîte ceva în această privință și în U.R.S.S.

Înainte de a fi utilizate pentru obținerea energiei, de obicei deșeurile sînt supuse operațiilor de extragere sau selectare a metalelor, sticlei, în unele cazuri a hîrtiei, maselor plastice ș. a. Aceste operații la uzinele de prelucrare a deșeurilor se execută automatizat. Materialele obținute, care uneori alcătuiesc pînă la o treime din masa deșeurilor, sînt vîndute ca materie primă la fabricile și uzinele respective. În cazul, cînd în masa inițială este ponderabilă cota deșeurilor de construcție, ele se separă pentru a înlesni organizarea procesului de ardere.

Există trei căi de obținere a energiei din deșeurile industriale și menajere: arderea, piroliza și prelucrarea biologică.

Organizarea procesului de ardere este întrucîtva mai complicată. De aceea arderea se efectuează în focare speciale, uneori fiind întreținută

rol. Sînt răspîndite serii de cazane cu focare care consumă de la 30 kg pînă la 15 și chiar 25 tone de deșeuri pe oră, producînd apă caldă sau pînă la 57 tone de aburi cu presiunea de 30 bari și temperatura 380°C. Cazanele de mare putere se instalează la uzinele de tratare a deșeurilor, care includ secții de recepție și păstrare a deșeurilor, utilaj de selectare a lor, cazane, instalații de curățire a gazelor, utilaj de captare și eliminare a cenușii și zgurii. Cazanele mai mici pot fi instalate la centrale termice (cazangerii) de cartier sau de uzină. La unele întreprinderi pentru arderea cantităților neînsemnate de deșeuri pot fi modificate cazane obișnuite cu combustibili solizi, iar în cazuri separate — și lichizi.

Piroliza reprezintă descompunerea substanțelor organice sub acțiunea temperaturilor înalte în lipsa oxigenului. În rezultatul procesului se obține gaz carburant de o mare putere calorică.

Prelucrarea biologică constă în tratarea deșeurilor cu apă în care se introduc microorganisme și substanțe chimice speciale. Gazul biologic obținut este compus la 70—90 procente din metan. Gazul bio-

țiile capitale integrate în acest caz sînt de 2—3 ori mai mari decît la arderea simplă a deșeurilor. Cenușa și zgura obținute pot fi folosite ca materiale de construcție.

E de menționat că arderea deșeurilor distruge practic toate substanțele toxice de proveniență organică. Instalațiile existente de curățire a fumului permit să fie captate nu numai particulele de cenușă volatilă, metalele toxice, dar și gazele nocive ca oxizii de sulf, nitrici etc. Deci uzinele de prelucrare a deșeurilor în lumea civilizată au și funcția de obiective ecologice. În același timp noi îi înțelegem pe locuitorii satului Volintiri, raionul Ștefan Vodă, care se opun construcției unei astfel de uzine. (Vezi articolul dlui S. Zaveriuha «Homo ecologus», «Glasul» din 29 noiembrie 1990).

De obicei, la noi foarte des efectul obținut la construcția diferitelor obiecte este opus celui așteptat. Și totuși uzinele și instalațiile de tratare a deșeurilor trebuie construite la noi în republică. Altfel nu mai avem mult pînă vom pretr-o gunoiște.

face acest plaiu înfloritor în-

COMUN

despre consfătuirea rep comitetelor și comisiilor Sov ale republicilor în problem și folosirii rațională a resurs

În zilele de 20—21 februarie a avut loc la Chișinău consfătuirea ordinară a reprezentanților comitetelor și comisiilor Sovietelor Supreme ale republicilor în problemele ecologiei și folosirii raționale a resurselor naturale. La lucrările consfătuirii au luat parte reprezentanți ai Sovietelor Supreme ale Republicii Azerbaidjan, R.S.S. Bieloruse, R.S.S. Kazahe, R.S.S. Moldova, R.S.F.S.R. cu reprezentanți ai Republicii Bașcortastan, R.S.S. Calmîce, R.A.S.S. Carele, R.S.S. Mari, R.S.S. Ciuvașe, R.S.S. Ucrainene, U.R.S.S. Au asistat în calitate de observatori reprezentanți ai Consiliilor Supreme ale republicilor Gruzia, Letonia, Lituania și Estonia. La lucrările consfătuirii au participat reprezentanți ai Guvernului U.R.S.S.

Consfătuirea a examinat propunerile formulate de Sovietele Supreme ale republicilor

IȘI UNESC EFORTURILE

La cea de-a doua conferință orășenească a consiliului colectivelor de muncă (S.T.K.) iarăși s-a vorbit despre «înrăutățirea situației politice și economice în republică, despre pericolul dezbinării U.R.S.S., sporirea influenței forțelor național-extremiste și, în primul rînd, a F.P.M. asupra Parlamentului și Guvernului R.S.S. Moldova», precum și despre «românizare, lichidarea Puterii Sovietice în Moldova» ș. a. m. d.

Lucruri cunoscute în fond. Dar a intervenit și o schimbare principială. S-a vorbit despre necesitatea unirii eforturilor comitetului muncitoresc, Sovietului orășenesc și comitetului orășenesc de partid, fapt ce nu poate să nu ne pună în gardă.

NOI EDIȚII PERIODICE

Dacă la începuturile restructurării la tipografia din Tighina se edita doar ziarul «Pobeda» în calitate de organ al comitetului orășenesc de partid, Sovietului orășenesc de deputați ai poporului și cinci ziare de tiraj, apoi astăzi edițiile periodice s-au înmulțit ca ciupercile după ploaie. În prezent apar 23 de ziare, editorii cărora se află nu numai în oraș, dar și în raioanele Căușeni, Căinari, Anenii Noi. Cifrele ne vorbesc nu atît despre gradul de democratizare, ci al celui de politizare a societății, despre apariția a noi forțe politice contradictorii.

A început deja abonarea la încă o ediție nouă «Tighina», instituită la inițiativa intelectualității de origine moldovenească din oraș. Acesta va fi primul ziar editat în oraș în limba maternă.

RELAȚII DINTRE OAMENI

«MORTUL» A ÎNVIAT

Închipuiți-vă un așa caz. V-ați sculat dimineața din pat viu, sănătos, ați servit cafeaua și ați plecat la serviciu. Cînd colo ca o lovitură de trăsnet aflați din ziarul orășenesc «Novoe vremea» precum c-ați murit (2.02.91). Și nu așa, dar vecinii de acum exprimă condoleanțe familiei tale. Te mai pipăi o dată și te convingi, că într-adevăr ești viu.

Telefonul nu mai tace. Sună prietenii, cunoscuții să afle ce s-a întîmplat, de a murit S. atît de tînăr. Ei nu-și stăpînesc lacrimile. Dar repede scapă receptoarele, loviți ca de un curent electric. Le răspunse... «mortul».

Se întîmplă și asemenea șantaje în zilele noastre. «Răposatul» s-a adresat după ajutor la judecată.

TRAIASCĂ GEMENII ȘI MAMA LOR!

Este și o insuliță în oraș, unde nu se face politică, unde zi și noapte medicii, moașele, surorile medicale luptă pentru noile vieți, ce apar pe pămînt. E vorba de maternitatea din oraș.

Noutatea de ultimă oră: Natalia Mungiu, muncitoare la fabrica de confecții, în vîrstă de 23 de ani, a fost salvată împreună cu cei doi gemeni ai săi. Un caz foarte grav. Medicii I. G. Tihonova și L. Z. Zavidei au fost nevoiți s-o opereze. Gemenele Irina și Cristina se află în prezent la spitalul pentru copii. Fetițele adaugă în greutate, mama lor se simte satisfăcător.

Viața continuă...

Tatiana ROTARU,
corespondentul nostru.